

Вирощування однорічних саджанців методом окуліровки

Посадка підщеп

- Підщепи посаджені весною, як правило, вже в липні – серпні місяці готові до окуліровки вічком;
- Одна з головних умов - щоб ця підщепа була в стані росту, тоді буде добре відставати кора при окуліруванні

Заготовка живців

- Найкраще, коли живці заготовляють ввечері або в день окуліровки зранку;
- Нижню та верхню частину живців довжиною 10-15см обрізають;
- На заготовленому живці зрізують листя, залишивши черешки довжиною 1см;
- Також деколи видаляють прилистники, які випаровують воду;
- Живці зберігають у вологій матерії або у вологому субстраті в холодних приміщеннях, найкраще – в холодильнику;
- Заготовляють тільки однорічні прирости з вегетативними (ростовими) бруньками;
- Плодові бруньки порівняно з ростовими товстіші, округліші і короткі;
- Ростові бруньки довгі, тонкі, загострені до верхівки;

Заготовка живців

- Живцевий маточник має бути чистосортним;
- Дерева мають бути здоровими, не ураженими хворобами;
- Зрізати живці потрібно з верхньої або середньої периферійної частини крони, ідеально – з південної частини;
- Живці повинні бути добре визрівші. При згинанні мають злегка потріскувати.
- Мають бути прямими, довжиною від 30см і товщиною 5-7мм;
- Не придатні тонкі пагони, видовжені з широкими міжвузлями, недорозвиненими бруньками - так звані вовчки, пошкоджені хворобами і шкідниками.

Заготовка живців

- Заготовлені живці зв'язують у пучки шпагатом, прикріплюють етикетку з назвою сорту і ставлять на зберігання у підвал, або у холодильну камеру.
- Живці в підвалі ставлять у вологий пісок на 1/3 довжини пагона;
- Температура зберігання в межах 0 -+3С
- Періодично пісок зволожують;
- Можна зберігати живці і в кагаті снігу. Для цього живці вкладають горизонтально, засипають снігом, а зверху накривають кагат тирсою;
- Необхідно захистити живці від гризунів

Способи щеплень

- Окуліровка;
- Копуліровка;

Окуліровка

- Основний спосіб розмноження в розсадниках;
- Це вид щеплення за допомогою частини культурної рослини – щитка.
- Щиток – це частина пагона, який складається з кори, бруньки і невеликої кількості деревини (або без неї)

ЩИТОК

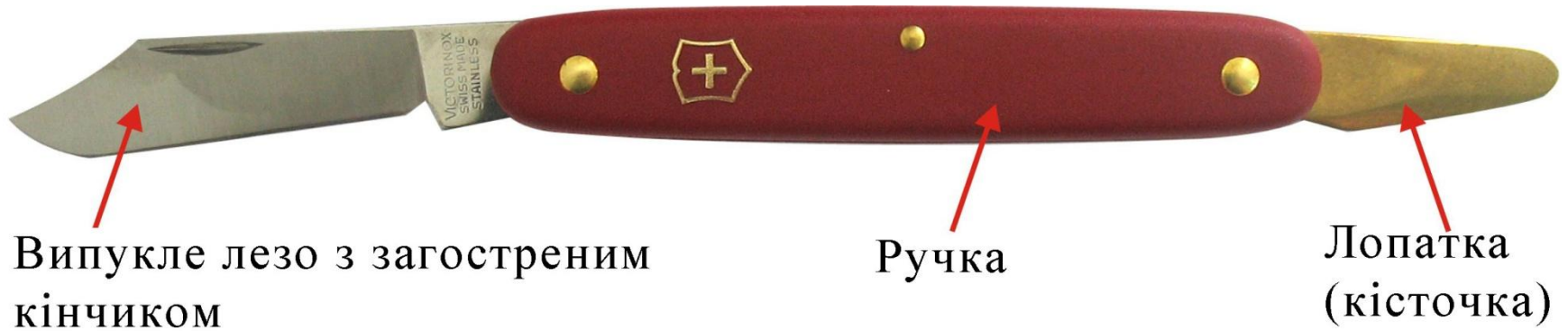

Без
древини

3
древиною

Ножі для окуліровки

Заточка ножів

Обов'язковою умовою
приживання щитків є ідеальна
заточка ножів!

Зріз має бути ідеально
гладеньким без рваних
тканин!

Види окуліровки

- В Т-подібний розріз;
- Вприклад;
- Вприклад за кору;

Окуліровка в Т-подібний розріз

- Перевага цього способу – щиток міцно фіксується за корою, не совається, не відпадає;
- Недолік – виконувати можна тільки тоді, коли кора добре відстає;
- Важко зробити, коли товщина підщепи та щитка однакова;
- Рана, особливо на кісточкових, важко заживає;
- Займає більше часу на виконання;

- Окуліровку проводять в ранкові або вечірні години;
- Не проводять під час дощу, бо вода може потрапити між щитком та підщепою;
- Підщепу необхідно очистити від бруду та пилюки вологою шматкою;
- Обрізати всі бічні розгалуження в місці щеплення;
- Саму окуліровку потрібно проводити з північної сторони.

- В напрямку знизу до верху проводять повздовжній розріз, заглибивши ніж до деревини;
- Потім проводять у верхній частині розрізу поперечний розріз так, щоб утворилася буква Т

- Лопаткою ножа необхідно відігнути кору

- Під час окуліровки черенки ставлять у відро з водою глибиною 5-10см, а зверху накривають вологою мішковиною;
- У відрі має бути не більше 5-7 черенків, щоб вони не підсихали!

- Вказівний палець лівої руки потрібно тримати під брунькою;
- Щиток зрізують в напрямку знизу до верху;
- Перед місцем прикріплення бруньки ніж дещо заглиблюють;
- Щиток переносять на ножі;
- Якщо щиток впав на ґрунт або торкнувся руки, то краще зрізати інший щиток.

- Щиток вставляють за кору в Т-подібний розріз;
- Якщо щиток виявився довшим за розріз, то все, що не помістилося обрізають.

- Місце окуліровки потрібно міцно обв'язати по спіралі в напрямку знизу до верху;
- Щитки зерняткових порід можна обмотати разом з брунькою;
- Кісточкові породи, особливо черешня та абрикос, а також деякі сорти груші мають велику бруньку, тому при обмотуванні її залишають вільною.

Проростання бруньки весною наступного року після проведення окуліровки

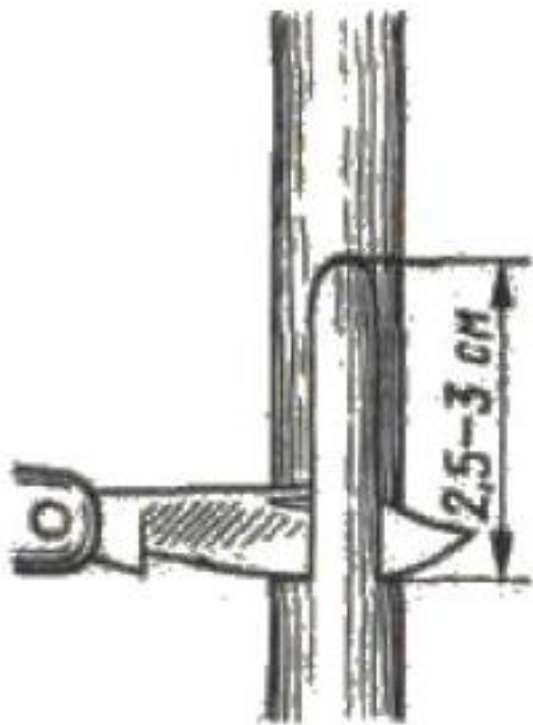
- Щоб взнати, чи щиток прижився, через 2-3 тижні легенько надавлюють на черешок. Якщо він легко відпадає – щиток прижився. Якщо гнеться – не прижився;

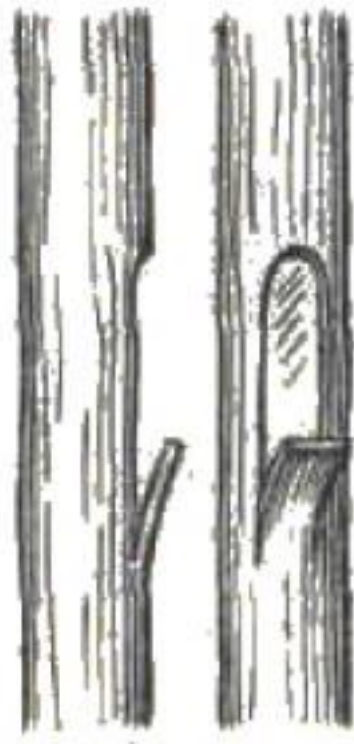
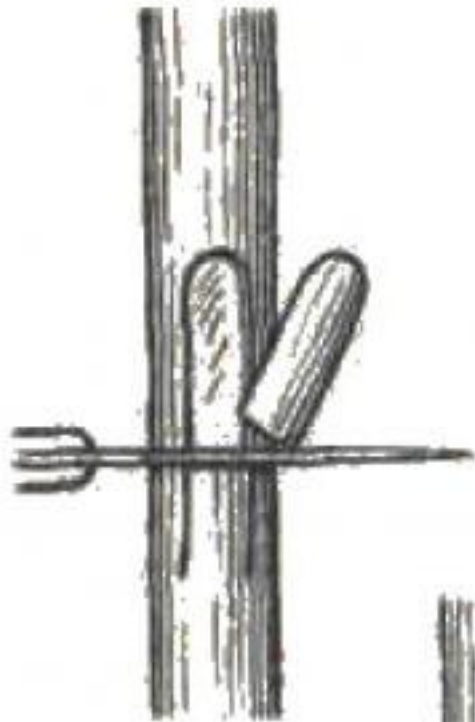
- Недолік – часто, особливо у кісточкових, рана погано заживає

Окуліровка вприклад за кору

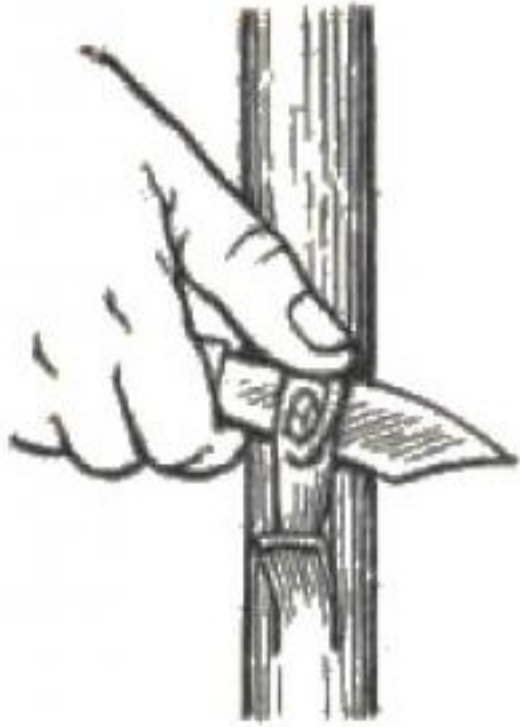
- Переваги:
 - Не потрібно чекати коли кора добре відстає;
 - Швидко виконується;
 - Рана невелика та добре заростає;
 - Процент приживання досягає 96%;
 - Підходить як для окуліровки зерняткових, так і для кісточкових, особливо черешні;
- Недоліки:
 - Щиток при обв'язуванні рухається і може зісковзнути чи випасти.

- Цей спосіб відрізняється від окуліровки в Т-подібний розріз тим, що частина кори зрізається на підщепі повністю;
- Роблять зріз довжиною 2,5-3см і на ширину щитка 5-8мм

- Приблизно дві третини зрізу відрізають, залишивши так званий “язичок”

- Далі щиток вставляють за кору (за “язичок”);
- Технологія зрізання щитка така ж як і для Т-подібного способу;
- Потрібно намагатися, щоб між щитком та підщепою співпали камбіальні шари;
- Акуратно, щоб не змістити щиток, роблять обмотування місця окуліровки

Плівка для обв'язування

- Сучасні види обв'язувальної плівки знімати не обов'язково, так як вона добре розтягується, дає щитку «дихати» та розкладається під дією сонця;
- Можна використовувати звичайну, поліетиленову плівку, нарізану полосами 1,5-2см, але в такому випадку її необхідно знімати через 15-20днів, що забирає додатковий час та гроші.
- Якщо залишити обв'язку, то при зимових відлигах при перепадах температур, можливе утворення під плівкою конденсату, що в подальшому приводить до випрівання або вимерзання бруньки;
- Деколи, при пізньому окулюванні (початок

Обрізка окулянтів

- Якщо окуліровка проводилася влітку, то частину підщепи над брунькою зрізують тільки наступного року чимраніше весною до початку розпускання бруньок;
- Якщо зрізують з запізненням, то разом з обрізаною надземною частиною видаляються і запасні поживні речовини, які встигають перейти до верхньої частини підщепи;
- В результаті виростають слабкі однорічки (недогони):
- Якщо окуліровка проводилася весною, то через 14-20 днів перевіряють приживлювання окулянтів, знімають обв'язку і зрізують вище бруньки на 3-5мм;
- Чим більший пеньок – тим більше відхиляється пагін від вертикалі і пізніше заростає рана!
- Секатор має бути добре наточеним і не зажовувати!
- Гострий кінець леза має бути зі сторони бруньки, а основа – з протилежної сторони від бруньки;
- Зрізи одразу зафарбовують водоемульсійною фарбою з фунгіцидом Топсин

Особливості окулювання черешні

- Черешня – одна з найбільш важких для приживання культур;
- Правило успіху – на зрізаному щитку не повинно бути залишків деревини;
- Навіть у зерняткових використання щитків без деревини збільшує приживання на 10-15%

Технологія окулювання без деревини на щитку

- Зрізаний щиток беруть за черешок середнім і великим пальцями лівої руки, а вказівним пальцем злегка відгинають кору щитка.
- Деревина є менш гнучкою, тому вона відстає від кори. Далі її видаляють кінчиком ножа.

- На зрізі щитка є 2 точки одна над іншою;
- Верхня точка – це судини, які йдуть до бруньки;
- Нижня – судини, які йдуть до черешка листка;
- Необхідно зберегти судини, які йдуть до бруньки. Якщо їх вирвати, то щиток вибраковують;

- Пучок судин, які йдуть до черешка, можна не зберігати;
- Якщо кора з різних причин не відстає від деревини, тоді потрібно зрізати щиток з мінімальним шаром деревини

- Можна окулювати і звичайним способом в Т-подібний розріз і вприклад за кору. Але ці способи часто показують низький процент приживання вічок;
- Щоб зменшити рану після окулювання використовують окулювання в П-подібний розріз за кору;

- Вздовж підщепи роблять два паралельні розрізи на ширину вічка;
- Намагатися не торкатися ножом до деревини та камбіального шару!
- Зверху роблять один поперечний надріз;
- Пластинку кори піддівають ножом і обрізають на $\frac{2}{3}$ висоти;

- Під язичок вставляють заготовлене вічко, так само як і при окуліровці вприклад за кору;
- Рана залишається з мінімальними пошкодженнями, що сприяє кращому приживанню;
- Спосіб можна використовувати для усіх плодових культур, коли кора добре відстає.

Особливості окулювання груші

- Є сорти груші, які не сумісні з слаборослою підщепою – айвою;
- В такому випадку використовують інтеркалярну вставку;
- Є кілька способів вирощування груші з інтеркалярною вставкою:
 - Вирощування саджанців у трирічному циклі:
 - Перший рік – на айву окулюють добре сумісний сорт груші;
 - Другий рік – на готовий саджанець літом окулюють несумісний сорт;
 - Третій рік восени – саджанець готовий до реалізації;
- Недолік цього способу – дороговизна саджанців та дуже тривалий період вирощування (лишній рік)

Другий спосіб окулювання з інтеркалярною вставкою

- Спочатку щиток несумісного сорту щеплюють вприклад на черенок сумісного сорту;
- Потім це місце щеплення вирізають разом з частиною деревини інтеркаляра

Другий спосіб окулювання з інтеркалярною вставкою

- Ця комбінація (вічко + інтеркаляр) вставляється в аналогічний виріз на айвовій підщепі;
- Камбіальні шари мають співпадати!
- Далі необхідно місце щеплення тісно обв'язати плівкою;
- Переваги – саджанець готовий до продажу як і при звичайному окуліруванні.